Sensorveiledning SOSANT1050, H-25

Om emnet:

Emnet SOSANT1050 gir en innføring i den antropologiske forskningsprosessen, fra de grunnleggende metodiske antagelsene forskningen bygger på til selve forskningsprosessen og metodene som benyttes. Både utvikling av problemstillinger, datainnsamlingsmetoder, notatteknikker og selve skriveprosessen blir gjennomgått. Det legges vekt på det særegne ved etnografisk metode, der både observasjoner og samtaler/intervjuer inngår i datainnsamlingen.

Studentene blir introdusert til utfordringene med etnografiske studier som ikke er bundet til sted, samt eksperimentelle former for formidling. Etiske problemstillinger og posisjonering i felten tas også opp. I tillegg undervises det i lesning av andres etnografi, særlig i form av monografier. Kurset har en teoretisk og en praktisk komponent, og studentene får opplæring i etnografisk metode og analyse gjennom et minifeltarbeid, som utvikles til en etnografisk tekst.

Læringsmål:

Emnet har nedenstående læringsmål. Alle tre komponenter i mappe-eksamen relaterer seg til et eller flere av kunnskapsmålene.

Kunnskap

- Kunnskap om de viktigste metodene i etnografisk forskning
- Innsikt i forholdet mellom metode og teoriutvikling i antropologi
- Kunnskap om sammenhengen mellom etnografisk metode og antropologiske tekster
- Kjennskap til de viktigste etiske utfordringene og retningslinjene i etnografisk forskning
- Kjennskap til andre måter å formidle etnografisk forskning på enn tekst, som utstillinger og film

Ferdigheter

- Kjennskap til etnografisk metode gjennom praktiske øvelser
- Teknikker for å ta notater fra observasjoner og samtaler, samt å utvikle dem til en etnografisk tekst
- Evne til å identifisere og drøfte etiske problemstillinger knyttet til etnografisk forskning
- Kompetanse til å skrive ut og systematisere etnografiske data

Generell kompetanse

- Utvikle etisk bevissthet knyttet til antropologisk feltarbeid

- Muntlig og skriftlig formidling av innsikter, styrker og svakheter knyttet til deltakende observasjon
- Ha en reflektert holdning til forholdet mellom sosiale prosesser og presentasjon av disse gjennom tekster

Undervisningen høsten 2025:

Undervisningen høsten 2025 har bestått av 5 forelesninger og 8 fysiske seminarer. Studentene har gjennomført et mini-feltarbeid i grupper og har skrevet et utkast til feltrapport på bakgrunn av dette.

Forelesningene har i hovedsak satt søkelys på de viktigste metodene i etnografisk forskning; på sammenhengen mellom etnografisk metode og antropologiske tekster; og på de viktigste etiske utfordringene og retningslinjene i etnografisk forskning. Seminarene har supplert dette, og har gitt studentene mulighet for at trene på muntlig og skriftlig formidling av innsikter, styrker og svakheter knyttet til deltakende observasjon. Mini-feltarbeidet har gitt studentene en førstehånds erfaring og praktiske ferdigheter med tradisjonell etnografisk metode samt forskning på og ved hjelp av digitale medier. Kjennskap til andre måter å formidle etnografisk forskning på enn tekst, som utstillinger og film, ble også vektlagt i en av forelesningene.

Eksamen:

Eksamen er en mappeeksamen bestående av to deler:

- Feltrapport på 3000 ord +/- 10 %. Litteraturliste kommer i tillegg. Feltrapporten skrives gruppevis, men leveres individuelt.
- To skriftlige oppgaver på 1000 ord +/- 10% per oppgave. Litteraturliste kommer i tillegg. Skrives og leveres individuelt.

Emnet bruker karakterskala bestått/ikke bestått. Både feltrapporten og de to skriftlige oppgavene må leveres og vurderes til bestått for at eksamen er bestått. Likevel skal det i vurderingen anlegges et helhetsperspektiv på den innleverte mappe.

Nedenfor følger utdypende kommentarer til de ulike dele av mappeeksamen.

Feltrapporten:

Hva angår feltrapporten, så betyder «skrives gruppevis, men leveres individuelt», at studentene i første omgang skriver denne rapporten sammen, i feltarbeidsgruppene og med utgangspunkt i det felles feltarbeid. Denne versjon av rapporten skal presenteres av gruppen i seminarundervisningen. I etterkant av den felles presentasjonen har studentene individuelt hatt mulighet for at arbeide videre med rapporten på egen hånd.

En bestått feltrapport vil diskutere følgende spørsmål på en akseptabel måte (med rom for noen vesentlige mangler):

- *Hva ville dere finne ut av?*

  For å svare på dette spørsmålet, er det ofte nyttig å ha ett hovedspørsmål som er ganske åpent. Dette kan følges av et sett mer spesifikke underspørsmål, men for en kort feltrapport som denne er det ikke sikkert at det alltid er nødvendig / hensiktsmessig.

- *Hvorfor ville dere finne ut av dette?*

  Hvorfor syntes dere at spørsmålet dere stilte dere var nyttig og/eller interessant? Hva håpet dere at spørsmålet deres ville gi dere bedre innsikt i? Hvilke samfunnsforhold?

- *Hvordan gikk dere frem for å finne ut av det?*

  Hvor gjorde dere feltarbeid for å få svar på spørsmålene deres? Hvilke metoder brukte dere, og hvorfor var de metodiske fremgangsmåtene dere valgte hensiktsmessige?[1] Her må hva, hvorfor og hvordan, altså metodiske grep, kobles sammen i en diskusjon, i dialog med pensum.

- *Hva fant dere?*

  Fikk dere svar på det dere lurte på? I tilfelle hva var dette – eller fant dere ut av noe annet? Hvis dere ikke klarte å finne svar kan dere diskutere hvorfor det gikk slik.

- *Forhold mellom metodisk fremgangsmåte og funn.*

  Reflekter rundt hvorfor dere fant det dere fant. Diskuter dette gjerne ved bruk av pensumlitteratur.

Studentene er bekjent med disse kriterier for vurdering. De er i tillegg opplyst om, at siden SOSANT1050 er et metode-emne, så må de metodiske fremgangsmåtene (hva-hvorfor-hvordan) få god plass i oppgaven. Det kreves også, at egne metodiske valg og refleksjoner knyttes til pensum. Det er med andre ord et krav, at pensum brukes aktivt. En meget god eller fremragende feltrapport vil gjøre dette på en overbevisende og reflektert måte.

De skriftlige oppgavene:

Følgende to oppgaver skal besvares:

1. Viktigheten av posisjonering har vært oppe i alle de første forelesningene. Forklar betydningen av begrepet slik det brukes i etnografisk metode. Gi noen eksempler som illustrerer viktigheten av forskjellige former for posisjonering.

Dette har vært et sentralt tema på forelesninger og i seminarer. Hovedteksten er Haraway og bør være referert til i alle besvarelsene. I tillegg er Goffmans bok *On the Run* en tekst det vil

[1] Hvis det ikke viste seg å være hensiktsmessig (noe som er helt greit), kunne dere gjort noe annerledes og forventet et annet resultat?

være naturlig å referere til og da gjerne med etiske refleksjoner rundt behovet for tydelig posisjonering. I tillegg er Maddens grunnbok og Schramms artikkel å forvente i flere besvarelser. Det sentrale poenget her er å få fram at all kunnskap er posisjonert, kroppslig forankret og kan dermed kritiseres. Behovet for å synliggjøre antropologens ståsted (kjønn, alder, …) er derfor et sentralt aspekt ved antropologisk forskningsetikk.

2. Du skal på et seks måneders feltarbeid på master: Velg et sted og tema. Hvilke forberedelser og vurderinger må du gjennom før feltarbeidet starter, og hva tenker du er viktig å være oppmerksom på under feltarbeidet? Bruk minimum tre referanser fra pensum.

Her er det viktig for kandidatene å ha en drøfting av valg av sted, styrker og svakheter. De må ha en etisk refleksjon rundt studiefeltet og det vil bli vektlagt at de kan reflektere rundt styrker og svakheter knyttet til feltet, spesielt hvis sårbare grupper (barn, minoriteter, etc) er involvert. Hovedpoenget må være at de starter en refleksjon rundt forberedelser i form av innhenting av kunnskap, om region, feltet og tidligere forskning, samt noen innledende forskningsetiske vurderinger. Her vil de fleste tekstene på pensum kunne være relevante.

For begge oppgaver gjelder det, at de kan bestås selv om det skulle finnes noen vesentlige mangler.